

Predkladacia správa

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 149/2020 Z. z. o mimoriadnych štátnych zárukách a o doplnení niektorých zákonov a ktorým sa mení zákon č. 296/2012 Z. z. o Európskom mechanizme pre stabilitu a o doplnení niektorých zákonov sa vypracováva a predkladá z dôvodu prijatia opatrení Európskej únie (EÚ) v reakcii na hospodársku situáciu v súvislosti s ruskou inváziou do Ukrajiny a následné problémy s likviditou, ktorým Ukrajina čelí v dôsledku tejto invázie.

Vojna na Ukrajine má zásadný negatívny dopad na ekonomiku Ukrajiny. Vzhľadom na susedstvo mnohých členských štátov s Ukrajinou, tieto negatívne dopady ovplyvňujú aj krajiny EÚ, vrátane Slovenskej republiky. V reakcii na túto situáciu vydala EÚ rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1628 z 20. septembra 2022, ktorým sa poskytuje výnimočná makrofinančná pomoc Ukrajine, posilňuje spoločný rezervný fond zárukami členských štátov a osobitnou tvorbou rezerv na niektoré finančné záväzky týkajúce sa Ukrajiny zaručené podľa rozhodnutia č. 466/2014/EÚ a ktorým sa mení rozhodnutie (EÚ) 2022/1201 (Ú. v. EÚ L 245, 22. 9. 2022) (ďalej len „rozhodnutie (EÚ) 2022/1628“).

Naliehavosť prijatia návrhu zákona vyplýva z aktuálnej situácie z dôvodu ruskej invázie do Ukrajiny a následným škodám spôsobeným na infraštruktúre, hospodárstve a masívny exodus ľudí. Podľa aktuálnych odhadov klesne ukrajinské HDP v 2022 o 30-50%, čo by okrem zničeného fyzického kapitálu znamenalo ďalšiu stratu vo výške viac ako 100 mld. EUR. Okrem toho, Ukrajina prišla o prístup na medzinárodné kapitálové trhy čo vyústilo do likvidnej medzery, ktorá je vo výške približne 39 mld. USD za rok 2022. V tejto súvislosti sa EÚ spolu s ďalšími medzinárodnými partnermi rozhodla pomôcť Ukrajine pokryť túto likvidnú medzeru a zastabilizovať tak hospodárstvo. Vďaka pokrytiu likvidnej medzery sa Ukrajina vyhne negatívnym dopadom, ako napríklad možná hyperinflácia, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť hospodársku situáciu aj na Slovensku a spôsobiť hospodárske škody.

Návrh zákona sa predkladá z dôvodu potreby zavedenia právnej úpravy v SR na poskytnutie, správu a realizáciu záruk na základe rozhodnutia (EÚ) 2022/1628 a z dôvodu určenia orgánov zodpovedných za poskytnutie, správu a realizáciu mimoriadnych štátnych záruk. Objem istín týchto záruk bude stanovený v dohode o zárukách na základe kľúča, ktorý je uvedený v čl. 9 rozhodnutia (EÚ) 2022/1628. V súčasnosti je objem štátnych záruk pre SR vypočítaný vo výške 25 084 589€. V budúcnosti môže prísť po prijatí legislatívy na európskej úrovni k zmene tohto kľúča alebo k navýšeniu sumy.

Návrh zákona zároveň mení určenie výšky záruky Slovenskej republiky voči Európskemu mechanizmu pre stabilitu, pričom sa nahrádza konkrétna suma podľa pôvodného kľúča z roku 2012 v § 2 ods. 1 zákona č. 296/2012 Z. z. o Európskom mechanizme pre stabilitu a o doplnení niektorých zákonov. Pôvodný kľúč pre výpočet záruky Slovenskej republiky bol niekoľkokrát menený a teda suma uvádzaná v zákone už nie je aktuálna. Zároveň vstupom ostatných krajín do eurozóny bude tento kľúč aj v budúcnosti menený. Zmenou zákona teda prichádza k zjednoteniu právneho a skutočného stavu a zároveň sa zabezpečí, že nebude potrebné zákon novelizovať pri každej budúcej zmene kľúča.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, s nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, inými právnymi predpismi Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná a s právom Európskej únie.

Návrh zákona nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a na informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana, ani na podnikateľské prostredie.

Návrh zákona nebol predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Vzhľadom na potrebu čo najrýchlejšieho poskytnutia makroekonomickej finančnej pomoci Ukrajine kvôli prebiehajúcemu vojnovému konfliktu, ako aj s cieľom čo najpružnejšie reagovať na potreby Európskej komisie pri poskytovaní mimoriadnych štátnych záruk, sa navrhuje, aby zákon nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia.